

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL

F O G Y A S Z T Ó V É D E L M I I R O D A

Ügyszám: **Vj-68/2007.**

A Gazdasági Versenyhivatal az **Országos Takarékpénztár és Kereskedelmi Bank Nyrt.** (a továbbiakban: OTP Bank) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolása tilalmának feltételezett megsértése miatt indult versenyfelügyeleti eljárásban meghozta az alábbi

v é g z é s t.

A Gazdasági Versenyhivatal az eljárást megszünteti.

E végzés ellen a kézhezvételtől számított 8 napon belül a Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsához címzett jogorvoslati kérelemmel lehet élni. A jogorvoslati kérelem előterjesztésének e végzés foganatosítására halasztó hatálya nincs.

I n d o k o l á s

I.

A Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) észlelte, hogy eljárás alá vont folyószámlahitel (A-hitel) terméke esetében nem tájékoztatta a fogyasztókat azon tényről, hogy az egyszeri díjként feltüntetett hitelkeret beállítási díjat a későbbi - akár eljárás alá vont által kezdeményezett - hitelkeret módosítások esetén is felszámolja. Ezen magatartásával a bank valószínűsíthetően megsértette a Tpvt. fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolására vonatkozó III. fejezetének rendelkezéseit. Mivel a termékre vonatkozó információ több formában is elérhetővé vált a fogyasztók részére, a vizsgálat kiterjedt a hitelkeret beállítási díj bevezetéséig visszamenően eljárás alá vont teljes tájékoztatási gyakorlatára.

Tekintettel eljárás alá vont piaci részesedésére, a közérdek védelme a versenyfelügyeleti eljárás lefolytatását szükségessé tette.

II.

A Tpvt. 8.§-ának (1) bekezdése szerint tilos a gazdasági versenyben a fogyasztókat megtéveszteni. A Tpvt. 8.§-ának (2) a) pontja szerint a fogyasztók megtévesztésének minősül különösen, ha az áru ára, lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tény vagy valós tény megtévesztésre alkalmas módon állítanak. A Tpvt. 9.§-a alapján a használt kifejezéseknek a mindennapi életben, illetőleg a szakmában elfogadott általános jelentése az

irányadó annak mérlegelésénél, hogy az adott tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpvt. 10. § alapján tilos a fogyasztó választási szabadságát indokolatlanul korlátozó üzleti módszerek alkalmazása. Ilyen módszernek minősül különösen, ha olyan körülményeket teremtenek, amelyek jelentősen megnehezítik az áru, illetve az ajánlat valós megítélését, más áruval vagy más ajánlattal történő tárgyszerű összehasonlítását.

A vizsgálat az alábbiakat állapította meg:

A lakossági forint számlákról és a Folyószámlahitelről (A-hitel) szóló Üzletszabályzat 2006. január 1-től, illetve 2007. május 1-től hatályos, II.A. 5. (Lakossági forint folyószámlához kapcsolódó hitellehetőség (A-hitel)) pontjának rendelkezései szerint:

Az OTP Bank jogosult meghatározni a hitelkeret összegének minimumát és maximumát, melynek mindenkori értékét Hirdetményben teszi közzé (5.1.4., majd 5.1.5. része).

A Számlatulajdonos – a hitelkeret igénylésekor – nyilatkozik az általa igénybe venni kívánt hitelkeret nagyságáról, ami nem lehet nagyobb összeg, mint az utolsó három hónapban a számlájára érkezett jövedelem-jóváírások havi átlagának háromszorosa, de legfeljebb a Hirdetményben közzétett maximum érték (5.1.5. pont).

Az OTP Bank a hitelengedélyezést követően hitelkeret beállítási jutalékot, a hitelkeret rendelkezésre tartásáért – az igénybevételi lehetőség időtartamára, a hitelkeret mindenkori igénybe nem vett összege után – rendelkezésre tartási jutalékot, valamint az igénybe vett kölcsön összege után kamatot és kezelési költséget (együtt: teljes hiteldíj) számít fel. A hitelkeret beállítási jutalék, a rendelkezésre tartási jutalék, a kezelési költség és a kamat nagyságát, a hitelkeret minimumát és maximumát az OTP Bank mindenkor hatályos Hirdetménye tartalmazza. Az OTP Bank jogosult a keretszerződés megkötésekor irányadó hiteldíj mértékét és egyéb feltételeit az Üzletszabályzat II. A. fejezet 6.3. pontjában foglaltak szerint módosítani (5.1.7. pont).

Az ügyfél kérésére a Folyószámlahitel keretét automatikusan állapítja meg a bank, illetve meghatározott időközönként és meghatározott feltételek teljesülése esetén, hitelbírálati díj felszámítása nélkül emeli meg.¹

Az Üzletszabályzat rendszeres jövedelem jóváírások fedezete melletti Folyószámlahitel automatikus rendelkezésre bocsátása (beállítása), felülvizsgálata, módosítása tekintetében rendelkező 5.2. pontja alapján:

Az OTP Bank a számlatulajdonos folyószámlájára érkező rendszeres jóváírások összegének meghatározott mértékű lakossági folyószámlára érkezése esetén automatikusan gondoskodik a hitelkeret összegének beállításáról (5.2.1.). A hitelkeret beállítására akkor kerülhet sor, ha a felülvizsgálatot megelőző 3 hónapban a Számlatulajdonos lakossági folyószámlájára a mindenkor érvényes Hirdetményben feltüntetett minimum összegű rendszeres jövedelem jóváírás megérkezett.

A bank a vonatkozó Hirdetmények² alapján 2002. szeptember 1-től számít fel hitelkeret beállítási jutalékot. A 2005. december 16-ig megkötött folyószámlahitel-szerződések esetében a hitelkeret minimális összege 20.000 Ft volt, maximálisan pedig 300.000 Ft-ot lehetett engedélyezni. Ezt követően az engedélyezhető hitelkeret minimális összege 30.000 Ft, a maximális összeg a számlatulajdonos jövedelmétől függ, de nem haladhatja meg a

¹ https://www.otpbank.hu/OTP_Portal/online/BH01010401010000.jsp

² Vj-68/2007/002,006.

800.000 Ft-ot, azzal a kiegészítéssel, hogy a 2005. december 16-ig megkötött szerződések esetében a hitelkeret minimális mértéke továbbra is 20.000 Ft, a maximuma pedig az ezen időpontig megkötött automatikus felülvizsgálatú folyószámlahitel-szerződések esetében 300.000 Ft.³

A Folyószámlahitel keretbeállítási jutaléka:⁴

- Rendszeres jóváírás fedezete mellett nyújtott Folyószámlahitel esetében:

- Forint folyószámla: egyszeri 1% (2.000 Ft⁵/-)

- Elektronikus számlacsomag, Elektronikus számla: díjmentes

- Lekötött betét fedezete mellett nyújtott Folyószámlahitel esetében: díjmentes.

Eljárás alá vont előadása szerint⁶ a folyószámlahitel-keretszerződés megkötésekor az ügyfél által igényelt hitelkeret-összeg, illetve a számára a felülvizsgálatok alkalmával maximálisan engedélyezhető hitelkeret-összeg kerül rögzítésre. A szerződésben rögzített összegek a hatályos Hirdetményben meghatározott minimálisan igényelhető minimum összeg, és a maximálisan engedélyezhető maximum összeg közötti érték lehet. A szerződéskötés időpontjában beállított hitelkeret mértékének megfelelően a Bank egyszeri alkalommal hitelkeret-beállítási jutalékot számít fel.

A lakossági forint számlákra és az A-hitelre vonatkozó Üzletszabályzatban foglaltaknak megfelelően a felülvizsgálatok során a hitelkeret a Hirdetményben meghatározott minimum összeg és az ügyfél által igényelt maximum összeg, illetve a számlára érkező jövedelem jóváírások figyelembevételével változhat. A felülvizsgálatok során végrehajtott keretváltozások esetében nem történik hitelkeret-beállítási jutalék felszámítás.

Abban az esetben, ha az ügyfél a meglévő szerződésben rögzítetteken módosítani kíván, és ennek érdekében új szerződést köt, az új keret beállításának időpontjában, az új szerződés keretében egyszeri alkalommal az eredeti és a megnövelt hitelkeret közötti különbözet figyelembevételével történik meg a hitelkeret-beállítási jutalék felszámítása.

A bank ügyfeleit fenti változások figyelembevételével történő módosítására a következő, 2007. januárjában kiküldött direct mail-ben kérte fel:⁷

"Tisztelt Ügyfelünk!

Köszönjük megtisztelő bizalmát, hogy bankügyei intézése céljából az OTP Bankot választotta. Bankunk folyamatosan fejleszti szolgáltatásait, szélesíti termékstruktúráját, melynek keretében 2006-ban a lakossági folyószámlahitel (A-hitel) termékünkben is jelentős változtatásokat hajtottunk végre.

Az Ön számú számlájához igénybe vehető hitelkeret nagysága a számlára érkező rendszeres jövedelem-jóváírások alakulásának függvényében, és az egyéb üzletági feltételek teljesülése esetén az átlagjövedelem akár háromszorosa is lehet.

Az igényelhető hitelkeret minimumát és maximumát a mindenkor hatályos Hirdetményünk tartalmazza. Jelenleg az igényelhető hitelkeret minimális összege 30.000 Ft, az engedélyezhető hitelkeret maximális összege az Ön jövedelmétől függ, de nem haladhatja meg a 800.000 Ft-ot.

³ Vj-68/2007/006., 2007. május 1-től érvényes Kondíciós jegyzék a Lakossági bankszámlák és a Folyószámlahitel kamatairól

⁴ Vj-68/2007/006.

⁵ 2006. január 1-től

⁶ Vj-68/2007/002.

⁷ Vj-68/2007/003.

A keretösszeg beállítására akkor kerülhet sor, ha a számlára legalább három hónapja érkezik jövedelem-jóváírás, illetve ezen jóváírások összege meghaladja a havi nettó 30.000 Ft-ot.

A hitelkeret megállapításának feltételei szerint szükséges, hogy a folyószámlájára jövedelem-jóváírásai beazonosítható módon érkezzenek. A Bank a jövedelem átutalásokat az alábbi két módszerrel azonosítja:

- a kifizető által a számlavezető bankjával kötött csoportos átutalásra vonatkozó megállapodás alapján, mely esetben az átutalások jogcímeiként a munkabért szükséges megjelölni, illetve
- a munkavállalók lakossági folyószámlájára indított eseti átutalásként, melynek közleményeként a "munkabér vagy "jövedelem" szöveget kell feltüntetni.

Kérjük, hogy a számlára érkező jóváírások beazonosíthatósága érdekében ellenőrizze, illetve egyeztesse munkáltatójával, hogy jövedelem átutalása a fenti módok valamelyikén történjen.

Bankunk az Önnel kötött szerződésben foglaltak alapján a folyószámlájához kapcsolódó hitelkeretet havonta felülvizsgálja. A felülvizsgálatot követően a hitelkeretet a beérkező jövedelem függvényében állapítjuk meg, figyelemmel a jövedelem terheltségére és az adófizetési készsége.

Nyilvántartásunk szerint az Ön számára engedélyezett hitelkeret Ft. Kérjük, hogy a számlára érkező jóváírások, illetve a hitelkeret minimális mértékének a figyelembe vételével 2007. február 28-ig módosítsa folyószámlahitel szerződését.

A részletek egyeztetése miatt kérjük keresse fel számlavezető bankfiókját.

Együttműködését ezúton köszönjük!"

Eljárás alá vont más kommunikációs eszközt felhívása közvetítésére nem alkalmazott.

III.

A Tptv. 71/A. §-a alapján a vizsgáló a hivatalból indított versenyfelügyeleti eljárást végzéssel megszünteti, ha a vizsgálat elrendelésére okot adó, a 70. § (1) bekezdésében meghatározott körülmények nem állnak fenn, továbbá akkor, ha a vizsgálat során beszerzett bizonyítékok alapján nem állapítható meg törvénysértés, és az eljárás folytatásától sem várható eredmény.

A fenti direct mail tekintetében a vizsgálat eredményei alapján megállapítható, hogy a vizsgálat elrendelésére okot adó, a Tptv. 70. §-ának (1) bekezdésében megállapított körülmények a vizsgált magatartással összefüggésben nem állnak fenn a következők alapján:

- a vizsgálat során kérdésként felmerült és vitás lehet

- a bank által kért közreműködés jellege (az ügyfelet új szerződés megkötésére vagy a korábbi módosítására kéri-e fel és a Hirdetmény figyelembevételével szükséges-e a változtatás) és

- annak költségvonzata (van-e és ha igen mekkora);

- a bank a vonatkozó tájékoztatást ugyan célzottan megküldött kommunikációs eszköz (direct mail) révén eljuttatta az érintett (Folyószámlahitel szerződéssel, minimális érték alatti hitelkerettel rendelkező) ügyfeleknek;

ugyanakkor

- ezen fogyasztók a Folyószámlahitel szerződéssel rendelkező ügyfeleknek viszonylag alacsony részét képviselték és

- és közülük is kis számú szerződő kérte szerződése módosítását, így

a magatartás nem váltja ki a közérdek védelmének szükségességét.

A fentiekre tekintettel – közérdek érintettségének hiányában – a GVH a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A jogorvoslati jogosultság a Tpvt. 71/A. §-án alapul. A jogorvoslati kérelem előterjesztése illetékmentes.

A GVH hatáskörét a Tpvt. 45. §-a, illetékességét a Tpvt. 46. §-a szabályozza, mely rendelkezések értelmében a GVH kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan versenyfelügyeleti ügyben, mely nem tartozik bíróság (Tpvt. 86. §) hatáskörébe, illetékessége pedig az ország egész területére kiterjed.

Budapest, 2007. június 8.